

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Lvsitaniae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66816)

PROVINCIA

LVSITANIAE.

Vadringentos circiter & nonaginta so-
cios Lusitania Prouincia numerat.
Domum professorum vnā, in qua duo
& quinquaginta versantur. Collegia
oĉto, præter Angolanam sedem, vbi
tres resident. In Olyssiponensi Colle-
gio quinque sunt & quadraginta. In Conimbricensi
centum & octoginta quinque. In Eborensi centum cir-
citer & viginti. In Portuensi quindecim. In Bracharē-
si triginta. In Brigantino duo & viginti. In Funchalen-
si quatuordecim. Quatuor denique in Angrensi. Ac-
cesserunt ad Societatem sex & quadraginta. Deceffe-
runt è vita quinque.

Viget in Professorum domo studium alienæ salutis
vt cum maxime templi celebritas ea est, vt eodem in-
terdum die sacram Christi mensam duo hominum mil-
lia celebrarint. E Mahometanis duo ad Christum tra-
ducti sunt; quorum alter vulneratus ad necem cum ro-
garetur à nostris, Christianus ne mori vellet; prorsus
annuit (vocem enim intercluserat morbus) mox ba-
ptismi aqua perfusus loqui cœpit, suisq. rebus sperare
melius: nūc integer incolumisq. vt Christianis ritib⁹ im-
buatur, multus est apud nos. ex hac domo sex alij alio
profecti sunt. Quodam autem in oppido Sacerdos no-
ster pro concione quendam adeo permouit, vt humi-
stratus ante sacratissimum Christi corpus, peteret, sibi
vt

vt indicaretur, habenda ne fides esset eius concionatoris verbis; apertoque sacrarum literarum volumine, quod habebat præ manibus, commodum ea verba vatis occurrunt, Ecce ego mitto angelum meum, qui præparabit viam ante faciem tuam, quibus ille verbis satis sibi persuasit, patrem illum diuinius missum, cuius parendo monitis animæ salutem consuleret,

In collegio Olyssiponensi ad excitandum iuuentutis ardorem conditum est Deiparæ Virginis sodalium, nec tamen ab alijs nostrorum opera desiderata. Est iuxta Olyssiponem a collibus oliuiferis in speciem horribilis solitudinis reducta vallis: huc quidam, rebus desperatis, cum recessisset, mæstis clamoribus demones euocabat, orabatque, vt se vel nece à tãtis malis eriperet. Ecce tibi dicto citius truculenta specie demò ad hominem stragulam paratus; quo ille spectro perterritus continuo reuocat orationem, implorataque, à sanctissimæ Dei matre, ope, periculo eximitur. inde ad Collegiũ recta: vbi expiatis confessione peccatis ab insania illa ad sanitatem, ad spem à desperatione traducitur. Lætos & Eborense Collegium fructus edidit. E Gymnasii auditoribus quadraginta varijs sese Religionibus addixerunt. Inchoatumque B. Virginis sodalium è lectissimis quibusque discipulis. Aulicus Senator in primis diues, orbatus hæredibus, huc eo animo venit, vt ædes vbi duodecim instituantur adolescentes ædificet, nostrosque eius contubernij administrationi præficiat. Rex Catholicus cum hac iter haberet, obviam ei à nostris auditoribus proditum est, exceptusque de more carminibus orationeque pereleganti. Ex exte-

ris agris, quos ad excolendos profecti sunt nostri, par-
 pene laboribus fructus consequutus est. Quodā in op-
 pido familiæ duæ; quæ trigesimum iam annum ex indi-
 gna ciuis cæde inter se dissidebant; nostrorum oratio-
 ne placatæ, non paruum voluptatem omnibus attule-
 runt: itaq. cum Sacerdos noster Spiritui sancto eo no-
 mine gratias ageret, vix quisquam lacrymis tempera-
 uit. quo circa serenissimus Cardinalis, qui de mittendo
 Quæsitore ad causæ cognitionem deliberauerat, valde
 letatus est, cum accepit controuersiam illam Societa-
 tis interuentu sedatam. Nec vero suis muneribus de-
 fuit Portuense Collegium. Adolescens acceptis pla-
 gis, cum vocis usum amisisset, peccata scilicet indicare
 non poterat. Sacerdos vicem dolens adolescentis, mo-
 ribundum iubet sacro oleo perungi, nouissimasq. pre-
 ces migranti animæ adhiberi, mira res. vox ægro con-
 tinuo redijt, peccataq. confessus non modo impenden-
 tem mortē euasit, sed paucis diebus plane conualuit.

In Bracharenli Collegio magnus ineuntium cele-
 ste conuiuium numerus fuit. duo interdum millia vno
 aut altero die numerata sunt. Placatæ sunt etiam
 iræ offensæq. non leues. duo nobiles adolescentes cum
 in publico altercarentur, alter alterum crepida contu-
 meliose percussit: quam ille notam, vt erat dignitatis
 suæ retinentissimus, minime ferens; statuit eam ferro
 delere, coactamq. armatorum manum opperiri homi-
 nem iubet. Interim ad vnum è nostris re delata; noster
 vtrumq. adolescentem seorsim aduocat, ac de reconcili-
 atione contendit: tantum valuit eius tum auctoritas
 tum etiam preces, vt ad offensi pedes percussor accide-
 ret,

ret, supplexq. veniam peteret: ita mutuis sese excipientes amplexibus in concordiam redierunt.

Ille grauior a Funchalensis Collegij socijs cōpressa seditio. Ciues quidam cum per contumeliam, arcis milites appellassent; vsque adeo Reip. statum conturbarunt, vt milites partim ex arce, qua potiuntur, vexilla ostentantes, partim galeati, foribus in martem emissi, ruinam vrbi & vastitatem minitarentur. sed Dominus per Sacerdotem nostrum, cui plurimum deferebant omnes, in ipsa trepidatione furentes animos ita cohibuit, vt omnis iniuriarum memoria deleta subito videretur. Magistratus etiam, cum ab Episcopo disideret, quod in eos anathemate propter commissam Taurorum pugnam animaduerneret, effectum est, vt postulantes postea veniam ab anathemate Episcopus liberaret. Angrense Collegium, quod an'issum esse superiores litteræ tradiderunt eximio quodam diuinæ prouidentiae munere recuperatum est. Soluit Olyssipone centum nauibus instructa classis, vt Angrenses qui se dedere Regi noluerant (si aliter non possent) ferro & flamma in deditionem redigeret. Interim Cardinalis, & huius classis Præfectus quattuor à P. Prouinciali de nostris impetrarunt, duos Sacerdotes totidemque fratres; quorum opera, quamdiu in mari fuerunt tum in frenanda lasciuientia militum licentia, tum in excipiendis confessionibus alijsq. huiusmodi muneribus posita est. Postero die, quam urbem occupauit miles Hispanus, dux pro re bene gesta Deo immortalis gratias acturus nihil habuit antiquius, quam vt pristinas Collegij sedes inuiseret, & quicquid ei miles abstule-

rat restitueret. Interim, dum vetus quasi Colonia re-
 nouatur, agunt in Angrensi Collegio non plures quat-
 tuor. qui numerus, ut amplificetur, multis precibus
 Insulani contendunt, adhibentq. deprecatores, & Car-
 dinalem, & Regem. Ceterum pacatis tranquilliq. re-
 bus curatum est à nostris, ut egenorum, quorum innum-
 merabilis multitudo fuit, leuaretur inopia: perfectum
 que, ut sua cuiq. tēplo redderētur ablata. Redemūt in
 Lusitaniā Duce, Sacerdote in Collegio relicto laico-
 que vno, P. Gregorius à Mata cum comite prosequu-
 tus est. Comes in mari grauiter egrotauit, sed in terrā
 expositus Olyssiponensis celi clementia recreatus est.
 Pater vnā cum Duce suum cursum tenuit; sed ut Ga-
 des appulit, morbo ac nauigatione iactatus interijt:
 Homo Societatis laboribus prope confectus, quippe in
 ea triginta annos vixerat, magnum sui, & apud Ducē
 & milites desiderium reliquit; id quod tum alia, tum
 ipsæ principum lacrymæ, dum eius interessent funeri,
 declararunt. De Angolana sede satis fuse superiore
 anno perscriptum est. Nunc res Christiana, quam non
 nihil tumultus bellici remorantur, felicem, ut spera-
 mus, exitum consequetur. Spes autem in eo est, ut cum
 auxiliares copiæ à Lusitania eo appulerint, Ango-
 lenses animo debilitati victiq. æquo animo condicio-
 nes pacis accipiant. Interim, rebus nondū tran-
 quillis, nolunt nostri ex his æthiopibus ni-
 si per paucos, eosq. probe cognitos
 baptizare, ne eadem leuitate
 Christiana sacra deserāt,
 qua susceperint.